

Sääntelyllä vai ilman?

Rakennusala on yksi eniten säännellyistä toimialoista Suomessa. Liika sääntely estää käyttämästä luovuutta ja tappaa innovoinnin.

Rakentamisen lisäksi on muitakin toimialoja, joita säännellään voimakkaasti. Esimerkiksi ydinvoimalat ovat niin tarkan sääntelyn ja jatkuvan tarkastamisen alla, että rakentamisen sääntely ei tunnu oikein miltään sen rinnalla. Sääntelyn taso ja tarkkuus onkin suoraan verrannollinen mahdollisen vaurion seurausten vakavuuteen nähden.

Sääntelyn tarkoitus on hyvä. Tiukalla sääntelyllä saavutetaan turvallisempia rakennuksia. Kukapa haluaisi asua talossa, joka sortuisi ensimmäisen talven aikana lumikuorman painosta tai jossa tulipalo etenisi nopeammin kuin talosta ehtii poistumaan.

Ostaessaan talon tai asunnon, ihmisellä on valtavasti odotuksia turvallisuuden ja terveellisyyden suhteen. Jos taas talon rakennuttaa itse, mieltii aina jossain hankkeen vaiheessa, täytyykö tosiaan kaikkia Rakentamismääräyskokoelman sääntöjä noudattaa. Melkoinen dilemma!

Sääntelykään ei aina toimi. Puuttuvat palokatkot ovat siitä hyvä esimerkki. Viime aikoina on kerrottu monesta rivi- ja kerrostalopalosta, jossa palokatkot ovat olleet puutteellisesti toteutettu tai puuttuivat jopa kokonaan. Niiden osalta sääntely ei selvästikään ole riittävää.

Julkisia hankkeita näyttää vaivaavan kustannusten karkaaminen käsistä. Osaksi tähänkin ilmiöön liittyy tiukka sääntely.

Esim. luontokohteen tulipaikan esteettömyys on toteutettava tavalla tai toisella, eikä kumpikaan niistä ole halpa tapa. Julkisissa hankkeissa tarkastellaan myös usein laajempaa kokonaisuutta, kuin vain tuota yhtä tulipaikkaa. Sen lisäksi pitää rakentaa parkkipaikka, vessat ja lasten leikkialue.

On meillä kovaltakin tuntuva sääntely: ryhmäperhepäiväkotia ei voi perustaa, jos asunnossa ei ole kahta poistumistietä. Harvassa asunnossa on. Toisaalta, jos samassa tilassa on lähemmäs 10 lasta ja jotain sattuu sen ainoan poistumistien läheisyydessä, niin miten niin suuri lapsijoukko saadaan turvaan ajoissa. Eli tässäkin tapauksessa sääntely ei ole liian tiukkaa vaan ihan vaan tarpeellista.

Ala sääntelee myös itse itseään. Rakentajien standardoidut mitat ja erilaiset moduulijärjestelmät estävät uudenlaisten tuotteiden tulon markkinoille. Samalla moduulijärjestelmät mahdollistavat valinnanvapauden tuotteen valinnassa sen sijaan, että suunnittelija määritteli tuotteen valmistajaa myöten suunnitelmansa.

Ei moduulijärjestelmien käyttö silti mikään onnena ole. Aivan varmasti jää hyviä tuotteita keksimättä tai ainakin tuomatta maahan, koska tuotteen käyttö olisi hankalampaa kuin moduulimitaisten vastaavien.

Ajatusleikkinä voisi kuvitella millaista olisi, jos rakentamista ei säädeltäisi lainkaan. Omakotitaloa ostaessa ei voisi luottaa siihen, että katto kestää lumen painon tai takkaa voi polttaa turvallisesti. Rakentaminen olisi sillisalaattia eikä alueilla olisi esteettistä omaleimaisuutta. Kerrostaloasuntojen yhteydessä ei olisi autopaikkoja tai tiloja liikehuoneistoille. Hurjan kuuloinen utopia!

Sääntelyn pitää olla aina hyvää. Ei pitäisi määritellä miten joku asia tulisi toteuttaa vaan sääntelyn pitäisi kohdistua lopputuotteen ominaisuuksiin. Suurelta osin Suomessa onkin näin, mutta on monenlaisia asioita, joissa puututaan myös toteutukseen.

Auli Lastunen

Eurokoodiasiantuntija
Rakennustuoteteollisuus RTT
auli.lastunen@rakennusteollisuus.fi